

ЛАКШЕ
ДО
УСПЕХА НА
МАТУРИ

ИЗДАВАЧКА КУЋА **ЛОГОС** и **Danas**

ПОКЛАЊАЈУ ВАМ
ПРИМЕРЕ ТЕСТОВА ЗА ПОЛАГАЊЕ МАЛЕ МАТУРЕ

СРПСКИ ЈЕЗИК

1. Прочитај наведене текстове. За сваки текст одреди којим је стилем написан (публицистичким, књижевноуметничким, научним).

а) Инкунабула (*incunabulum* – колевка, почетак свега) – назив за најстарије штампане књиге објављене у раздобљу од открића штампарске машине до 1501. године.

Стил: _____

б) Крагујевац ће ускоро добити банку хуманог млека и то ће, после Београда и Новог Сада, бити трећи пункт за ову врсту помоћи превремено рођеној деци. Новац за куповину најсавременије медицинске опреме, која ће се допремити у Клинику за педијатрију Клиничког центра Крагујевац, издвајаће се од сваке продате флаше воде „роса“ до краја марта наредне године.

Стил: _____

в) „Ја осећам данас да у мени тече
Крв предака мојих јуначких и грубих.
И разумем добро, у то мутно вече,
Зашто бојне игре у детињству љубих.“

Стил: _____

2. Поређај следеће реченице по реду. Напиши на линији испред сваке број од 1 до 5.

_____ Онда змија рече чобану: „Кад дођемо у двор к моме оцу, он ће теби давати шта год заиштеш: сребра, злата и камења драгога, али ти не узимај ништа, него ишти *немушти* језик.“

_____ „Сад имаш немушти језик. Иди збогом, али за главу своју ником не казуј, јер ако кажеш коме год, одмах ћеш умрети.“

_____ Онда јој чобан пружи штап преко ватре, а она по штапу изађе, па њему на руку, па по руци домили до врата и савије му се око врата.

_____ Онда змија повиче из пожара: „Чобане, за Бога, избави ме из ове ватре!“

_____ Кад тамо, али се запожарило па у пожару змија пишти.

3. Прочитај текст и напиши наслов који највише одговара његовом садржају.

_____ (наслов текста)

Карактеристични за полуострво Халкидики су његова три прста: Касандра, Ситонија и Атос, која излазе на топло Егејско море. Такође, оно по чему може да се похвали ово полуострво јесте природа препуна зеленила, борових шума и маслињака. Халкидики је од Београда удаљен око 700 километара, а дуж скоро целе трасе је ауто-пут.

а) Шта је Халкидики?

б) Које море запљускује обале Халкидикија?

в) По чему је Халкидики познат?

4. Погледај табелу о врстама спортова и одговори на захтеве.

Спорт	Узраст у ком треба почети бављење спортом	Узраст у ком треба почети са озбиљним тренирањем	Узраст у ком се очекују врхунски резултати
Кошарка	10–12	14–16	22–28
Рукомет	10–12	14–16	22–26
Пливање	7–9	11–13	20–24
Ватерполо	10–12	16–17	23–26
Стрељаштво	12–14	16–18	23–30

а) Који спорт би најраније требало почети тренирати?

б) У ком спорту је највиша старосна граница у достизању врхунских резултата?

в) Која два спорта имају исте старосне границе везане за почетак озбиљног тренирања?

5. Напиши скраћенице наведених речи.

доктор _____

улица _____

страна _____

Република Србија _____

килограм _____

6. Именицу ГЛЕДАЛАЦ правилно употреби у наведеним реченицама.

а) Волим да посматрам узбуђење на лицима _____.

б) Молим једног _____ да изађе на бину.

в) Најтеже је бити _____ свог филмског остварења.

г) Деца су најзахвалнији _____.

7. У следећим реченицама подвуци од понуђених облика по један глаголски облик који је исправно написан.

а) Доћи ћу/доћићу раније у школу.

б) Да ли би/бисте пажљивије погледали?

в) Све је тачно урадио/урадио.

г) Рекао би/бих му истину, ако се ти не би/бих љутио.

8. Напиши одричне облике презента глагола датих у заградама.

а) То _____ да урадим.
(умети)

б) Можда _____ да каже.
(смети)

в) _____ да кажем.
(хтети)

г) Кад _____, онда ћутим.
(знати)

9. Допуни табелу одређујући реченичне чланове у реченици, као што је започето.

Предраг је синоћ на улици изненада угледао Ивану, своју школску другарицу.

Предраг	је угледао	синоћ	на улици	изненада	Ивану	своју школску другарицу
субјекат						

10. Повежи израз из леве колоне са одговарајућим значењем из десне колоне.

1. Тражити длаку у јајету.	а) слаба тачка, слабост
2. Ахилова пета	б) радити кришом, потајно, скривено
3. Играти се ватром.	в) излагати се опасности
4. Радити испод жита.	г) налазити ману свакоме и свему
5. Кад на врби роди грожђе.	д) никад

11. Напиши називе дела (и њихове ауторе) која су објављена 1847. године на народном језику.

12. Одреди врсту независних реченица према комуникативној функцији.

- а) Уради то одмах! _____
- б) Жива ми била, кћери! _____
- в) Зар мени дукати толики? _____
- г) Какву ми радост дочекасмо! _____

13. Напиши које су се гласовне промене извршиле у речима.

- а) РАСХЛАЂЕН _____
- б) ИЗУЗЕЦИ _____
- в) ГЛЕДАОЦИ _____
- г) ДРСКА _____

14. Прочитај следећу реченицу.

У ресторан је ушла девојка дуге плаве косе.

- а) У ком се падежу налазе подвучене речи? _____
- б) Које је значење употребљеног падежног облика? _____
- в) Дати падежни облик замени синонимним падежом истог значења, тако да значење реченице остане непромењено.

15. Напиши ком књижевном роду припада дело из којег је узет наведени одломак.

- а) РОМЕО: Ноћни плашт
Скрива ме добро од ока њиховог.
Ако ме не волиш, нек' ме нађу ту;
Боље да ме њина мржња убије
Но да ме без твоје љубави смрт штеди.
ЈУЛИЈА: Ко ти је овамо показао пут?
РОМЕО: Љубав; она ме подстакла да трагам.
Дала ми је савет, а ја очи њој.

Књижевни род: _____

- б) „Песмо моја, закити се цветом,
Песмо моја, замириши светом;
Још сва срца охладнила нису,
Познаће те, песмо, по мирису!”

Књижевни род: _____

- в) „Не мислећи ништа, обучем се и изиђем из собе. И нехотично пођох вратима од велике собе, али се очас тргох, јер осетих како ме мајка дохвати за руку. Ја се окретох, али она не рече ништа, само тури прст на уста; онда ме одведе до врата од куће, па ме пусти. Онда се врати натраг у собу, а ја стајох на вратима. Гледам за њом – не знам шта да мислим.”

Књижевни род: _____

16. Одреди облик казивања (форму приповедања) у следећим одломцима (нарација, дескрипција, монолог, дијалог).

- а) – Луњо, куда ћеш?
– Шта ја знам куда ћу. Идем кад ме ту не воле.
– Шта не воле! Ко не воли! – повика Вањка Широки.

Облик казивања: _____

- б) Кочијаш опет извија врат, придиже се са седишта и с неком тешком гипкошћу узмахује бичем. После се неколико пута осврће на путника, али овај затворио очи и, како изгледа, није вољан да слуша.

Облик казивања: _____

- в) У шуми је било још млечне магле која се, као остатак неке чудне ноћне игре, повлачила пред сунцем. Бело и светло и тихо.

Облик казивања: _____

- г) *(Мало ња шек њрозбори онако сама:)* Море, имам ја сина! Имам домаћина, хеј! Неће мени више пословати туђе руке. Аја! Нема нико оваког детића. Ено га оре! Не може боље ни Јеленко! Момак је то! Још годину, две па ћу га женити – ако бог да! О, та и моја ће кућа пропевати!

Облик казивања: _____

17. Линијама повежи наслове дела са важним историјским догађајима.

Плава њробница М. Бојића	а) Други светски рат
народна песма Цар Лазар и царица Милица	б) Први светски рат
Бој на Косову Љ. Симовића	в) Косовски бој
Деобе Добрице Ћосића	г) Први српски устанак
Мемоари Проте Матеје Ненадовића	

18. Напиши назив стилске фигуре у примерима. Понуђени одговори: градација, метафора, антитеза, апострофа, словенска антитеза.

- а) „Ој Стојане, јабуко од злата!
снао Јело, неношено злато...”

- б) Јула је била мала, округла, румена, а Меланија висока, витка и блећа у лицу.

- в) Ждралу коњу одсијече главу:
„Јао, Ждрале, моје добро драго,
та нека те турски цар не јаше!”

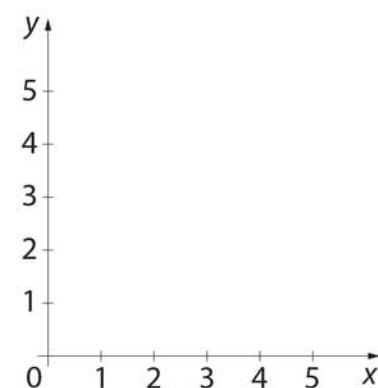
- г) Шта се сија крај горе зелене?
Да л' је сунце, да л' је мјесечина?
Нит је сунце, нит је мјесечина,
Већ два златна рога од јелена.

- д) Све му је напредовало, расло, бујало, множило
се и ширило у недоглед...

7. Нацртај у координатном систему наведене тачке.

- A (3, 3)
B (2, 1)
C (1, 4)
D (4, 2)
E (3, 0)
F (0, 2)

8. Коју цифру треба ставити уместо * тако да петоцифрени број $712*5$ буде дељив са 3? Нађи сва решења.

9. Израчунај вредност израза:

$$\frac{2^6 \cdot (2^2)^3 \cdot (-2^2)^3}{2^5 \cdot (-2^2)^2 \cdot 2^3}$$

Прикажи поступак.

10. Дати су полиноми $P(x) = x^5 + x^3 - 3x^2 - 1$ и $Q(x) = x^4 - x^3 + 2x^2 + 2x$. Одреди њихов збир и њихову разлику.

11. Допуни реченице.

Збир комплементних углова је _____.

Унакрсни углови су међусобно _____.

Углови чији је збир 180° зову се _____.

12. Израчунај површину кружног прстена који формирају концентрични кругови чији су обими 10π cm и 16π cm.

13. Заокружи бројеве чија је приближна вредност заокружена на две децимале једнака 2,56.

- 2, 5616 2,5666 2,555 2,5555

14. Туристичка агенција „Таласи“ продаје аранжман за летовање по цени од 27 960 динара. Уколико се цео износ уплати до краја маја, агенција одобрава попуст од 15%. Која је цена аранжмана са попустом?

15. Деда Мраз има на располагању 28 играчака, 42 сока и 70 чоколадица. Све што му је на располагању мора да распореди у пакетиће. При томе, сваки пакетић мора да садржи једнак број играчака, сокова и чоколадица.

- а) Колико највише таквих пакетића може да састави?
б) Колико ће у једном таквом пакетићу бити играчака, сокова и чоколадица?

16. Одреди линеарну функцију $y = kx + n$ која садржи тачке A(2, -1) и B(3, 1).

17. Један аутомобил креће на пут брзином 60 km/h, у 8 h ујутру. Након 45 минута, за њим са истог места креће други аутомобил брзином 80 km/h. У колико часова ће други аутомобил да сустигне први?

18. Запремине две правилне тростране пирамиде чије су висине једнаке су у размери 4 : 9. У којој су размери њихове основне ивице?

19. У старим породичним документима Анђела је пронашла да је њен предак поседовао 8 јутара земље.

Дописујући се са својом далеком рођаком Данијелом, објаснила јој је шта је открила и питала је да ли зна колико је једно јутро.

Данијела јој је одговорила: „Једно јутро је 5 755 m². Занимљиво је то што сам и ја, после твог писма истраживала историју своје породице и пронашла да је мој предак имао 6 ланаца земље! Израчунај ко је имао више имања, ако је један ланац 0,7912 ha.“

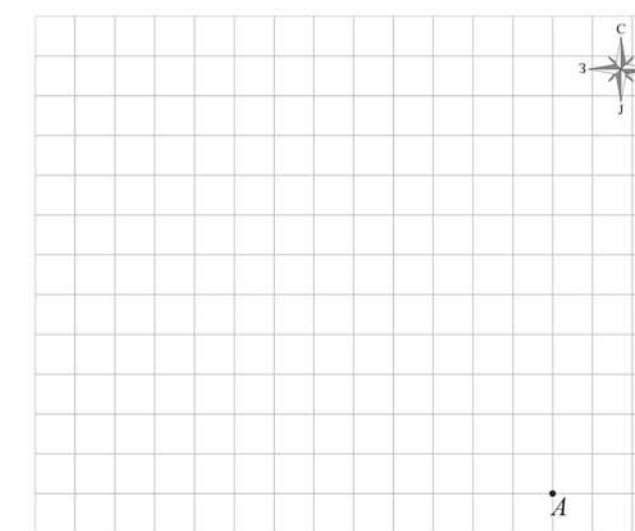
Реши Анђелин задатак.

20. Ружица вози свој аутомобил из града А дванаест километра западно, ту скрене ка северу и вози још девет километра до места В. Затим вози ка истоку 7 километара, па ка северу још три километра и стиже у место С.

а) Одреди ваздушно растојање места А до места В.

б) Одреди ваздушно растојање од места А до места С.

в) Колико километара је Ружица прешла аутомобилом од места А до места С?

РЕШЕЊА

1. Појмови 180° зову се **унакрсни углови**.

2. $1,41 > 1,414$ $-2,106 < -2,16$ $-306 < -310$ $-2 > -2,1$

3. Резултат рачунања се:

1.67 + 16.8 = 33.5;
16.7 - 16.8 = -0.1;
1.6 - 2.1 = 3.36;
1.68 : 0.3 = 5.6;
4. 3² - 3² = 15.

5. Површина дате кошке износи 384 cm², а запремина 512 cm³.

6. а) Дужина пута од Крушевца до Краљева износи 63 km.
б) Површина Николининине куће је 165 m².

в) Стефан је у резервоар свог аутомобила сипао 38 l бензина.
г) Једна Мраз може да састави највише 14 пакетића.

7. f Марина сваког дана слава ујутро 9 h.

8. Уместо "могу да се напишу" цифре 0, 3, 6 или 9.

9. Вредност израза је -64.

10. Тражена разлика је $P(x) - Q(x) = x^5 - x^3 - x^2 + 2x - 1 - (x^4 - x^3 + 2x^2 + 2x) = x^5 - x^4 - x^2 - 2x - 1$.

Тражена разлика је $P(x) + Q(x) = x^5 + x^3 - 3x^2 - 1 + x^4 - x^3 + 2x^2 + 2x = x^5 + x^4 - x^2 + 2x - 1$.

11. Збир комплементних углова је 90° .

Унакрсни углови су међусобно **једнаки**.

12. Површина кружног прстена износи 39π cm².

13. 2,5666 2,5555

14. Вредности су директно пропорционалне, те тражену цену добијемо из пропорције $27\ 960 : 100\% = x : (100\% - 15\%)$. Цена је $x = 23\ 566,4$ динара.

15. а) Једна Мраз може да састави највише 14 пакетића.
б) Једна Мраз може да састави највише 14 пакетића, три сока и пет чоколадица.

16. Тражена функција је дата формулом $y = 2x - 5$.

17. Престигли ће га у 10 часова и 15 минута. Решење се добија решавањем једначине $\frac{3}{4} \cdot 60 + x \cdot 60 = x \cdot 80$.

18. а) $0,2 : 3 = 2 : x$.
б) $0,2 : 3 = 2 : x$.

19. Анђелин предак је имао $5 \cdot 755 \text{ m}^2 = 46\ 040 \text{ m}^2 = 4,604 \text{ ha}$ имања, а Данијелин предак је имао $6 \cdot 0,7912 \text{ ha} = 4,7472 \text{ ha}$ имања, више имања је имао Данијелин предак.

20. а) $AB = 15 \text{ km}$.
б) $AC = 13 \text{ km}$.
в) OA и OC је прешла 31 km.

КОМБИНОВАНИ ТЕСТ

ХЕМИЈА

1. На линији испред назива супстанци и смеша упиши број којим је означен одговарајући појам.

___ гвожђе	
___ дестилована вода	1. смеша
___ ваздух	
___ кисеоник	2. једињење
___ паста за зубе	
___ сода бикарбона	3. елемент
___ лимунада	

2. Заокружи слово испред тачног одговора.

Ако је масени број неког елемента 23, а број неутрона у језгру 12, тај елемент садржи:

- а) 35 протона;
- б) 12 протона;
- в) 11 протона;
- г) 23 протона.

3. Доврши једначину хемијске реакције формулом која недостаје:

- а) SO_2 ;
- б) H_2SO_3 ;
- в) SO_3 ;
- г) H_2SO_4 .

ИСТОРИЈА

1. Којем историјском периоду припадају наведене године?

а) ___ 1219. год. н.е.	1) стари век
б) ___ 404. год. пре н.е.	2) средњи век
в) ___ 776. год н.е.	3) нови век
г) ___ 284. год. н.е.	

На линију испред године упиши број испред одговарајућег периода. Стрелицама повежи појмове с одговарајућим објашњењима.

2. Пажљиво погледај слику и одговори на питање.

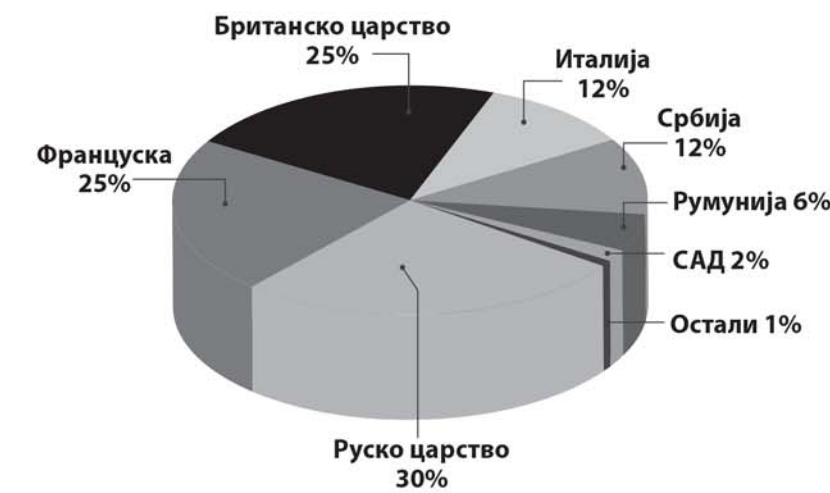
Ко је на фресци?

Одговор: _____

3. Пажљиво прочитај податке из пита-графикана и одговори на питања.

Жртве у Првом светском рату

А) Која држава је имала највећи проценат жртава?

Одговор: _____

Б) Колики проценат жртава је имала Србија?

Одговор: _____

В) Које две државе предводнице Антанте су имале исти проценат жртава?

Одговор: _____

4. Пажљиво прочитај текст и одговори на питање.

„Милош на Цвети ујутру дође у Таково, и онај дан онде код цркве учини Скупштину, и стане се већ јавно договарати с народом и с кметовима, шта ће се сад учинити.“

О ком догађају говори наведени одломак ?

Одговор: _____

5. Која од наведених војних справа/оружја није коришћена у Другом светском рату?

- А) радар
- Б) атомска бомба
- В) калашњиков
- Г) бомбардер

Заокружи слово испред тачног одговора.

ГЕОГРАФИЈА

1. У левој колони дати су обавезни елементи географске карте, а у десној шта они садрже.

А) математички	___ назив карте, легенда, подаци о изрази
Б) допунски	___ рам, картографска мрежа, размер
В) географски	___ географски објекти приказани на карти

Повежи елементе са садржајем уписујући слова на празне линије десне колоне.

2. Дато је неколико тврдњи о Земљиним сферама.

Магматске, седиментне и метаморфне стене граде литосферу.	T	H
Земљина кора може бити океанска и континентална.	T	H
Јединствена литосферна плоча обавија читаву Земљу.	T	H
Дебљина Земљине коре свуда је иста.	T	H
- Ако је тврдња тачна заокружи Т, а ако је тврдња нетачна, заокружи Н.

3. На линије поред слова у левој колони упиши називе основних људских раса, а на линије у десној колони имена континента са којих воде порекло.

Људске расе:	Континенти:
A) _____,	_____.
Б) _____,	_____.
В) _____,	_____.

4. Наведи појам који је заједнички наведеном низу појмова:

термометар	висок	кошава
°C	низак	анемометар
на сваких 100 m смањује се за 0,6°C	нормалан	km/h

Попуни схему.

5. На застави Канаде налази се лист једног дрвета. Које је то дрво и зашто баш оно?

- A) Маслина, због велике производње маслиновог уља.
- Б) Јавор, због производње целулозе и јаворовог сирупа.
- В) Ебовина, због велике цене на светском тржишту.
- Г) Секвоја, због своје тврдоће и примене у дрвној индустрији.

Заокружи слово испред тачног одговора.

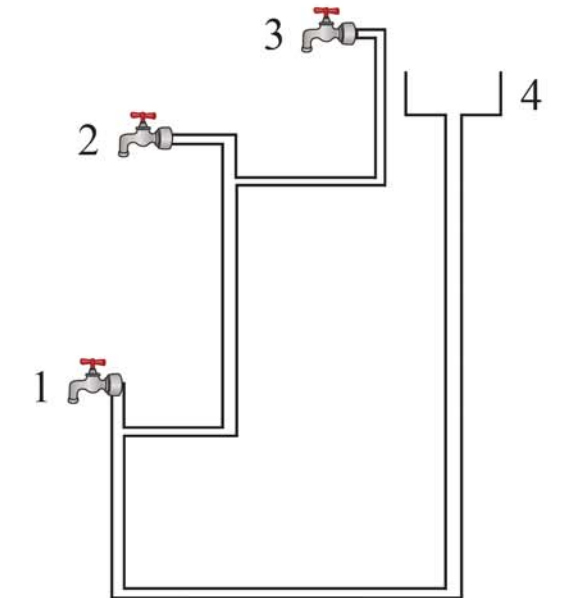
ФИЗИКА

1. На слици је приказан план који је направио водоинсталатер при зидању викендице. План садржи цеви, славине (1, 2, 3) и резервоар за воду (4).

Заокружи слово испред тачног одговора.

Ако се резервоар напуни до врха, вода ће истицати:

- а) на све три славине,
- б) на славини број 1 и 2,
- в) само на славини број 1,
- г) само на славини број 3.

2. Попуни табелу уписивањем ознаке одговарајуће мерне јединице (km, cm, h, t, g).

	Мерни број	Мерна јединица
Маса угља у камиону	3	
Маса кутије кекса	300	
Растојање између две обале реке	0,8	
Дужина оловке	15	
Трајање позоришне представе	2,5	

3. Електрични бојлер има грејач снаге 3 kW. Да би се загрејала вода у њему до жељене температуре мора да буде укључен 2 h.

Колико електричне енергије „потроши“ при загревању воде?
Показати поступак.

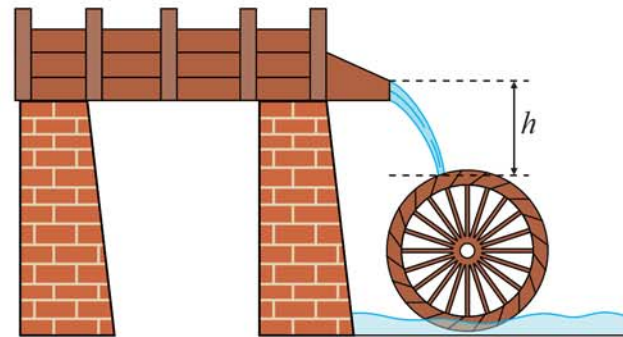
Простор за рад

Одговор: _____.

4. Вода пада са висине h на лопатице воденичног точка. При паду потенцијална енергија воде се смањује за 30 kJ. Кинетичка енергија воде повећава се за:

- a) 0 kJ
- б) 15 kJ
- в) 30 kJ
- г) 60 kJ

Заокружи слово испред тачног одговора.

БИОЛОГИЈА

1. Спаривање.

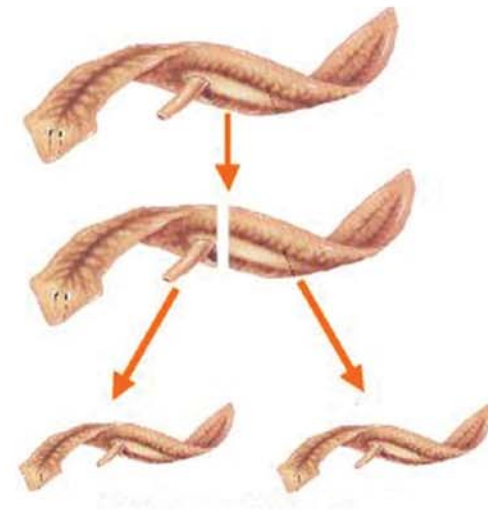
Укрсти појмове тако што ћеш у заграду испред врсте органа уписати одговарајућа слова датог биљног органа.

Биљни органи:	Врста органа:
A – лист	() Вегетативни
Б – цвет	() Репродуктивни
В – плод	
Г – семе	
Д – корен	
Е – стабло	

2. Заокружи слово испред тачног одговора.

Начин настајања нових јединки приказаних на слици зове се:

- a) метаморфоза
- б) регенерација
- в) коњугација
- г) пупљење.

3. Спаривање.

Укрсти појмове тако што ћеш у заграду испред групе животиња уписати слово одговарајућег органа за дисање.

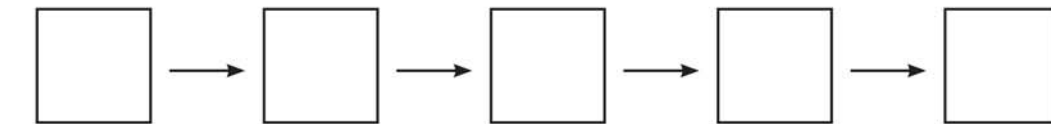
A – плућа	() сисари
Б – шкрге	() стоноге
В – трахеје	() инсекти
	() шкољке

4. Направи низ.

Упиши у квадратиће слова према одговарајућем редоследу.

Распреди понуђене биоме по редоследу, идући од севера ка југу:

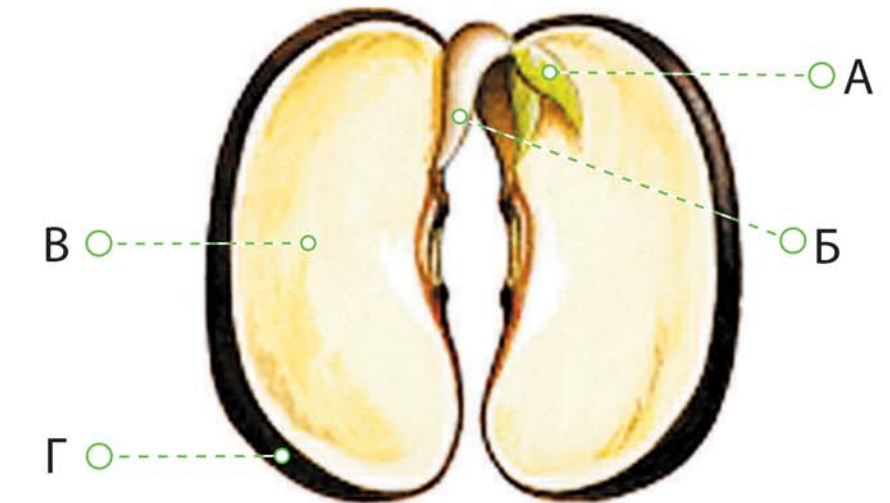
- A – биом савана,
- Б – биом листопадних шума,
- В – биом тундри,
- Г – биом тајги,
- Д – биом тропских шума.

5. Спаривање.

На слици су обележени делови семена. У заграде испред датих појмова упиши одговарајуће слово.

- () семењача
- () листићи
- () коренак
- () котиледон

Мерни број	3	Маса угља у камину
Мерни број	300	Маса куглице кекса
Мерни број	0,8	Расстојање између две обале реке
Мерни број	15	Дужина оловке
Мерни број	2,5	Трајање породичне представе
Мерни број	h	Мерни број

2.

РЕШЕЊА

ХЕМИЈА
1. Због тога што се у процесу дисања ослобађа енергија, дисање се одвија у свим живим организмима.
2. Дисање се одвија у свим живим организмима.
3. Дисање се одвија у свим живим организмима.
4. Дисање се одвија у свим живим организмима.
5. Дисање се одвија у свим живим организмима.

ГЕОГРАФИЈА
1. Бразил
2. Индија
3. Аустралија
4. Канада
5. Русија

БИОЛОГИЈА
1. А, Б, Г, Д, Е, В вегетативни
2. Б, Г, Д репродуктивни
3. А) сисари
4. Б) инсекти
5. Г) стоноге

ФИЗИКА
1. б) на савани и тундри се налазе највише биоме.
2. Г, Б, А, В
3. А) европска или азијска, Б) африка, В) аустралијска или индијска, Г) аустралијска или индијска.
4. температура ваздуха, ваздушна влажност, ветар.
5. б)